GAZETA LWOWSKA.

W Sobotę Nro. 139. 30. Sierpnia 1817.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 21. Sierpnia. — Oto iest zupełna osnowa statutow i przywileiow, które N. Cesarz i Król Instytutowi Austryackiego Banku narodowego nadał:

My Franciszek Pierwszy etc. etc.

W skutku Patentów Naszych z dnia 1go. Czerwca r. z., mocą których utwarzanie instytutu bankowego pod nazwiskiem uprzywileiowanego Austryackiego Banku narodowego rozporządziliśmy, skłoniliśmy się po wysłuchaniu Wydziału z grona akcyonistow obranego, ażeby instytutowi bankowemu poniższe statuta i przywileie nadać i za prawidło przepisać.

I. O funduszu Banku narodowego, i o towarzystwie bankowem w ogólności.

§. 1.) Fundusz Banku narodowego stanowią 8to Tysięcy składek. Na każdą składkę, która Tysiąc Złotych Reńskich Wiedeńskiey Waluty i Sto Złotych Reńskich w monecie konwencyyney wynosić powinna, wydaie się z Banku narodowego akcya. Teraźnieysi akcyoniści, którzy składki swoie dotychczas w podwóyney ilości dali, otrzymaią zatem za każdą składkę dwie akcyi.

§. 2.) Za pieniądze papierowe drogą zakupywania akcyi wpływaiące i umarzać się maiące, będzie Rząd wydawać obligacye na Bank narodowy, od których się prowizya po 2 1/2 od sta w monecie konwencyyney wypłacać będzie. Tych obligacyi nie może Bank narodowy bez szczególnieyszego zezwolenia Rządu sprzedawać.

§. 3.) Na umarzanie obligacyi za składki w pieniądzach papierowych wydanych, będzie się Bankowi coroczny przychód Pięciukroćstotysięcy Złotych Reńskich w monecie konwencyyney w miesięcznych ratach ze Skarbu rządowego wypłacać. Przy wypłacaniu tego przychodu, będzie się za każdym razem podwoyna ilość kapitałowa w obligacyach, to iest ieden milion, od należytości Banku odpisywać; obligacye pozostaną iednakże w osobnym funduszu umarzania złożone, a prowizya od nich będzie się ze strony Rządu dopóty płacić, i obracać na spłacenie pochodzącego ze składek pieniędzy papierowych długu rządowego Bankowi narodowemu winnego, dopóki dług ten zupełnie zapłaconym nie będzie. Tym sposobem obligacye od Rządu wydane, według załączonego tu planu umarzania, w przeciągu 35 lat w kursie po 200 za 100 wykupione będą, ieżeli fundusz bankowy przez zupełną liczbę sta tysięcy zakupień akcyi, do przeznaczoney mu wysokości doydzie.

§. 4.) Bank odbiera i uiszcza wszystkie wypłaty w walucie monety konwencyyney, i w teyże samey walucie robi wszystkie rachunki swoie. Jego środkami płacenia są banknoty i w prawnym kursie będące monety srebrne, wraz z dodaną onymże monetą zdawkową.

§. 5.) Wszyscy akcyoniści razem wzięci, stanowią Towarzystwo bankowe. Każdy może przez bezpośrednie składki, albo sposobami nabywczemi w ustawach przepisanemi, akcyi nabywać, i wydania takowych na swoie własne, albo na cudze imie żądać.

§. 6.) Akcyonistom należy za każdą akcyę, którą posiadaią, równy udział w funduszu bankowym i dochodach z onegoż pochodzących. W ciągu trwałości Towarzystwa bankowego, tylko te ostatnie dzielonemi bydź mogą.

§. 7.) Do głosowania w sprawach Banku upoważnieni są tylko ci akcyoniści, którzy się przed Bankiem iako posiadacze iedney lub więcey akcyi należycie wywiodą, w księgach bankowych iako akcyoniści zapisani będą, i formalności w tey mierze ustanowić się maiących dopełnią.

§. 8.) Jeżeli akcye brzmią na rzecz towarzystw, lub na rzecz kilku uczestników, poczytuie się za pewnego właściciela ten, kto się pełnomocnictwem towarzystwa lub reszty uczestników należycie wywiedzie.

§. 9.) Dla przekazania akcyi na inne imie, potrzeba ią zwrócić do Banku, z dodaniem indossowania ostatniego właściciela akcyi dawniey wydaney.

§. 10.) Jeżeli akcye w skutku iakowey urzędowey rosprawy w sporze, lub bez sporu, do nowego nabywcy przechodzą, powinna Wła-

dza przyzwoita na samymże dokumencie akcyi, iednakże na całą nierozdzielną kwotę, sądowe oddanie (wręczenie) zatwierdzić, i dokument właścicielowi oddać, który naówczas o przekazanie iey na swoie imie zwykłym sposobem postarać się może.

§. 11.) Z nadrostu, który Bank przez prowizye od znayduiących się we własności iego obligow rządowych i przez zysk z zdziałań swoich otrzyma, będzie się co pół roku część proporcyonalna, iako podziałkowa kwota (dywidenda) akcyonistom wypłacać.

Jako zwyczayna kwota podziałkowa (dywidenda) z przewyżki pozyskać się maiącey, będą corocznie 30 ZR. w monecie konwencyyney każdemu akcyoniście dawane; a ieżeli się po zabezpieczeniu tey kwoty podziałkowey, z zysku bankowego ieszcze iakowa summa do wolnego rozrządzenia pozostanie, naówczas ma się połowa oneyże podobnież na podział między akcyonistow obrocić, druga zaś połowa na utworzenie funduszu rezerwowego pozostać.

§. 12.) Z summy na fundusz rezerwowy odłożoney, powinna się przynaymniey połowa na zakupienie publicznych obligacyi, od których się prowizya w monecie kruszcowey opłaca, według giełdowey wartości onychże, obrocić. Z drugiey połowy można innemi drogami pożytków szukać.

II. O czynnościach i sprawunkach Banku narodowego.

§. 13.) Czynności Banku narodowego dzielą się na części następuiące: a) na przedmiot eskontowy; b) na przedmiot girowy; c) na wydawanie i wymianę banknotów przezeń sporządzonych; d) na przedmiot depozytowy; e) na dawanie antycypacyi i pożyczek.

§. 14) W instytucie eskontowym będzie Bank formalne, wszystkiemi prawnemi należytościami opatrzone, bezpośrednio na plac Wiedeński przekazane i tamże płatne wexle, brzmiące na monetę do waluty bankowey zdatną, dyskontować, i sola-wexle na towary (bilety towarowe) do dyskontowania przyymować.

§. 15.) Bank girowy będzie od każdego w Wiedniu osiadłego akcyonisty, dopóki takowy w teyże własności pozostanie, pieniądze w walucie swoiey do schowania przyymować, któremi przez assygnowanie i odpisywanie na foliale tym celem otworzonym, według upodobania zarządzać można.

§. 16.) Bank narodowy ma przez ciąg trwałości przywileiu swoiego, w całym ubwodzie Monarchii Austryackiey prawo robienia i wydawania banknotów, które, iako środek płacenia prawami uprzywileiowany, w kursie bydź maią, i w przyymowaniu których w placeniu prywatnem wprawdzie żadnego przymusu nie ma, które iednakże we wszystkich kassach publicznych według imienney wartości swoiey za konwencyyną, monetę przyymowane bydź muszą.

§. 17.) Banknoty są assygnacyami Banku do niego samego, i maią się w kassach iego na każde żądanie oddawcy natychmiast monetą konwencyyną, w zupełney wartości imienney wypłacać.

§. 18.) W instytucie depozytowym przyymuie Bank narodowy do przechowania złoto i śrebro w gotowiznie, sprzęty złote i śrebrne, kraiowe i zagraniczne monety śrebrne, których kurs prawami dozwolony iest, według wewnętrzney waluty onychże w porównaniu z walutą bankową, tudzież wszelkie obligi rządowe, i prywatne dokumenta pieniężne, za opłatą pewney należytości.

§. 19.) W oddziale instytutu pożyczkowego, może Bank na złoto i śrebro, tudzież na obligi rządowe, od których się prowizya w kraiowey monecie konwencyyney płaci, pieniądze na prowizyę pożyczać. Skoro zaś stan iego środków pieniężnych za czasem większey rozciągłości przedsięwzięć iego wymagać będzie, wolno mu będzie także i na realności, za bezpieczeństwem pupilarnem, pieniądze na prowizye pożyczać.

§. 20.) Bank upoważniony iest do pobierania po 6 od sta prowizyi na rok od zastawów ruchomych. Gdyby zaś nadzwyczayne stosunki podwyższenia prowizyi wymagały, tedy w tey mierze szczególnieyszego zezwolenia Naszego zasięgnąć należy.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

Wiadomości zagraniczne.

Włochy.

Gazeta Wiedeńska i Dostrzegacz Austryacki zawieraią co następuie:

Listy z Livorno pod dniem 14stym Sierpnia pisane, zawieraią poniższe wiadomości o obrzędach podczas oddania Jey Cesarsko-Królewicowskiey Mości Arcy-Xiężney Leopoldyny, Małżonki Następcy tronu zjednoczonych Królestw Portugalii, Brazylii i Algarbii, tudzież o iey udaniu się na okręt.

„Jego C. Królewicowska Mość, Wielki Xiążę Toskański, i Rodzina iego, w towarzystwie Nayiaśnieyszey Arcy-Xiężney Maryi Ludwiki, Xiężney Parmeńskiey, tudzież

Królewicowskich Mości Xięcia i Xiężney Salerneńskich (Królewica obu Sycylii Leopolda i Małżonki iego Arcy-Xiężney Klementyny) wyiechali dnia 6go Sierpnia z Florencyi do Liwornu, dokąd się N. Arcy-Xiężna, Małżonka Następcy tronu Portugalskiego i Brazyliyskiego, dnia 7go Sierpnia z letniego pałacu Poggio Imperiale z całym Dworem swoim podobnież udała. Dnia 10. Sierpnia z rana nadiechał tam także z Lucca i Xiążę Metternich, Minister Spraw zagranicznych Jego C. K. Apostolskiey Mości. Tymczasem zgromadziło się w Liwornie przeszło 4000 gości ze wszystkich Prowincyi Włoskich, tak, iż nawet iuż w domach prywatnych ledwie się można było pomieścić.“

„Dnia 12. Sierpnia odprawiło się uroczyste oddanie Jey Ces. Królewicowskiey Mości w sali zamkowey W. Xięcia, do tego aktu umyślnie przygotowaney. C. K. Minister Stanu i Konferencyi, tudzież Spraw zagranicznych Xiążę Metternich, dopełnił oddania w charakterze C. K. Kommissarza, a Królewsko Portugalski Kommissarz, Margrabia di Castel-Melhor, odebrał z rąk iego N. Xiężnę pod tronem w obecności obydwóch Dworów, przy zachowaniu zwykłych obrzędów. Tegoż samego dnia dawała Jey C. Królewicowska Mość wielką ucztę, na którey się obadwa Dwory, Austryacki i Portugalski znaydowały.“

„O godzinie 5tey po południu wsiedli wszyscy NN. Państwo na W. Xiążęcą Lancyę i przywieźli się do Królewsko-Angielskiego liniiowego okrętu Albion (tegoż samego, co się przy bombardowaniu Algieru znaydował) o 74rech działach, który pod rozkazami Kontr-Admirała Karola Penrose przed kilku dniami do zatoki zawinął. Okręt ten był świetnie ozdobiony i sprawiał przepyszny widok, iaki właściwy iest marynarce Angielskiey. Ich Cesarsko-Królewicowskie Moście obeyrzawszy wszystkie szczegóły okrętu, udali się na Królewsko-Neapolitańską fregatę, na którey Xięstwo Ichmość Salerneńscy z Neapolu do Liwornu przybyli. Tam pożegnały się NN. Siostry, a nazaiutrz o świce widać było eskadrę Neapolitańską w dalekiey odległości.“

„Trudno opisać widok, iaki port i zatoka w ciągu tey przeiazdki sprawiały. Niezliczone mnóstwo barków wszelkiego rodzaiu okrywało morze; wszystkie okręty woienne odpowiadały na wystrzały z dział, któremi okręt Albion NN. Gości, podobnie iak Króla, pozdrawiał i podczas ich odjazdu powtarzał. Naypięknieysza pogoda i nayspokoynieysze morze sprzyiały przeiazdce, po którey się Ich C. Królewicowskie Moście do wielkiego oświeconego teatru udali, gdzie N. Xiężnę Małżonkę Następcy tronu, tak podczas weyścia do loży W. Xięcia, iako też i podczas oddalenia się, zgromadzone mnóstwo Ludu nayżywszemi okrzykami radości pozdrawiało. Publiczność zdawała się czuć to, że się w tem połączeniu dawnego i nowego Swiata, coś właściwego i wzniosłego zawiera.“

„Dnia 13go Sierpnia o godzinie 4tey po południu, udała się N. Xiężna Małżonka Następcy tronu na wielkiey szalupie liniiowego okrętu Króla Jana VIgo, na pokład onegoż. Niezliczone mnóstwo widzów okrywało nadbrzeża; podczas wyiazdu z portu grzmiały wszystkie baterye miasta, a przy zbliżeniu się szalupy, dawały salwę Królewską obadwa Portugalskie okręty liniiowe, na którą liniiowy okręt Angielski Albion odpowiadał. Na okręcie przedstawiono Jey Ces. Królewicowskiey Mości cały dworski orszak Portugalski i Officerów. O godzinie 6tey przybyła N. Arcy-Xiężna Marya Ludwika, Xiężna Parmeńska, dla odwiedzenia N. Siostry swoiey, i dopiero o godzinie 10tey wieczorem oddaliła się z okrętu.“

„Wszystko, co tylko do wygody NN. Podróżnych i ich Dworów wymyślić można było, dokonano na okręcie Jan VIsty z gustem i przepychem. Trudno byłoby zrobić sobie wyobrażenie o appartamencie Jey Ces. Królewicowskiey Mości, nie widziawszy onegoż. Okręt ten na 90 dział zbudowany, ma ich obecnie tylko 36, ponieważ cała przestrzeń przerobiona iest na pomieszkanie przeszło 300 osób, z których się Dwór składa. Z nadeyściem nocy oświecało przeszło 3000 latarni obydwa okręty, Króla Jana VIgo i S. Sebastyana, na którym to ostatnim C. K. Poseł przy Dworze Portugalskim, Hrabia Elz. z orszakiem swoim zabrał się.“

„Odjazd zawisł więc teraz tylko od pomyślnego wiatru. Ponieważ obecna pora roku iest iedną z naylepszych do żeglowania w owe odległe okolice Swiata, więc spodziewał się Królewsko-Portugalski Admirał, że od wypłynienia z cieśniny morskiey pod Gibraltarem, w 30 do 40 dniach żeglugę obędzie. Naywyższy orszak dworski Jey Ces. Królewicowskiey Mości składa się z W. Ochmistrza Margrabiego de Castel Melhor, W. Koniuszego Hrabiego Luxana, z pierwszego Szambelana Hrabiego Pennafiel, tudzież z Dam Austryackich Jey Ces. Królewicowską Mość do Brazylii odprowadzaiących, a mianowicie, z W. Ochmistrzyni Hrabiny Kuenburg, i z

Dam dworskich Hrabiney Sarentheim i Hrabiny Lodron."

„Od dnia 14. Sierpnia stoią obadwa te okręty iuż na kotwicy, i spodziewaią się, że z wiatrem lądowym dzisieyszey nocy odiadą."

„Xiążę Metternich, który dnia dzisieyszego Jey Ces. Królewicowską Mość pożegnał, wrócił się do kąpieli w Lucca."

Brazylija.

Do portu Angielskiego Liverpolu zawinął z Bahii okręt Hero pod sprawą Kapitana Morphy, z tą wiadomością, że Naczelnik buntu w Pernambuco, Matinez, d. 12. Czerwca, którego rzeczony okręt z Bahii odpłynął, tamże powieszonym został.

Ameryka Hiszpańska.

Nad położeniem rzeczy w Ameryce południowey czyni ministeralna gazeta Londyńska Kuryer uwagi, z których przytaczamy co następuie:

„Sprawy Ameryki południowey przybieraią z dnia do dnia co raz ważnieyszą cechę, i zbliżaią się szybko do przesilenia się, które przyszły stosunek tych Kraiów rozstrzygnie. Już to siedm lat upłynęło, iak rewolucya, zachęcana przez przewrotną politykę Józefa Bonapartego, wybuchnęła; aleź od tego czasu poszedł w niepamięć gruntowny iey powód, a każda chwila zradza nowe opinie, które łatwiey wzbudzone, aniżeli zniszczone bydź mogą. Jest to rzeczą nader ważną, że buntownicy nie są ani co do liczby lichymi, ani w planach swoich słabymi; gdyż luboć nieiakich przeciwności doznaią, pokrzepiaią się z nich znowu szybko i przedłużaią walkę z Kraiem oyczystym (Hiszpaniią). Czynna i ciągła woyna stronictw kończy się zazwyczay woyną powszechną, gdyż nie iest to w naturze człowieka, aby był długo spokoynym widzem wypadków, które go tak blisko dotykaią i w oczach iego zdarzaią się. Do tego łączy się ieszcze łatwa skłonność do wyobrażeń rewolucyynych, które, będąc dla nowości swoiey powabnemi, i maią postać czegoś nadzwyczaynie dobrego, znayduią u niewiadomców i nieukontentowanych wstęp łatwieyszy, aniżeli proste zasady prawdy i prawości. Dla zapobieżenia takiey zarazie, nie powinny więc Rządy nigdy zasypiać, kiedy zdraycy czuwaią; gdyż, co w zarodzie łatwo zniszczonem bydź może, trudnem iest do pokonania wówczas, kiedy ma czas urość i rozszerzyć się. — Pomoc, którą daią powstańcom Poddani Kraiów, z Hiszpaniią w pokoiu zostaiących, zdaie się bydź przestąpieniem istnącego prawa Narodów. Tak twierdzą, że M'Gregor zaiął wyspę Amelię tą siłą zbroyną, którą w Kraiach Stanów Zjednoczonych zebrał."

Francya.

Minister woyny zdał Królowi sprawę o nieładach, których się oddział woyska liniiowego w St. Genies dnia 18. Lipca, podczas tracenia Kapitana Oudina dopuścił*). Król rozkazał więc, aby wszystkich Woyskowych do tego oddziału należących, którzy uczestnikami nieładów byli, ze służby Królewskiey oddalić, i z korpusu onychże odprawić. Jego Królewska Mość rozkazał oraz wynagrodzić mieszkańcom w St. Genies szkodę, którą przez owe niełady ponieść mogli. Kapitana Darillona, który owym oddziałem woyska dowodził, odprawiono bez żołdu i stawiono go przed Sądem woiennym. Ow żołnierz, który szczególniey winnym był zdrożności, sam sobie życie odebrał z rozpaczy. Zaraz na pierwsze doniesienie o postępkach pomienionego oddziału woyska, kazał Jenerał Canuel wszystkich Woyskowych do niego należących aresztować, a Kapitana Darillona pod Sąd woienny oddać.

Dnia 30. Lipca skazano w Bourges pewnego tkacza, nazwiskiem Pivot, na 5 letnią robotę w kaydanach, ponieważ podczas zbiegowiska ludu przy zbożu, pospólstwo do opierania się sile zbroyney zapalał.

W Departamencie Garumny wyższey został ów Busquest (z Departamentu Gers), którego iako Królobóyce z Francyi wypędzono, a który dotychczas wszelkiego śledzenia uniknąć umiał, przez zjednoczone brygady żandarmeryi Departamentu Gers i Garumny wyższey schwytanym, i do Auch zaprowadzonym.

---

*) Ci żołnierze będąc w stanie nayzupełnieyszego opilstwa, popełnili naywiększe zgrozy na ciele straconego; oderżnęli mu głowę, pokaleczyli go ieszcze innym sposobem, i dopuścili się potem wielkich zdrożności przeciwko mieszkańcom.

Do tey gazety załączony iest 18sty numer Rozmaitości.